

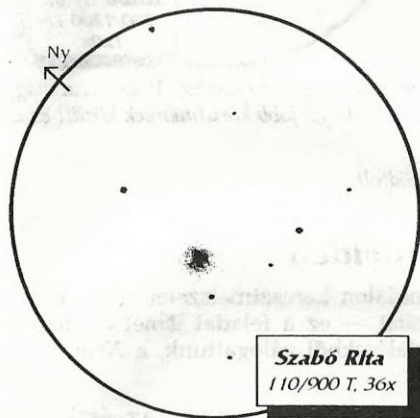
Messier Klub

Észlelések (szeptember-október)

Minden észlelőnk panaszkodott az őszi rossz időjárására — ennek ellenére mindenkitől jó vastag borítékokat hozott a posta! Ilyen gazdag megfigyelési anyagunk még nem is volt a Messier Klub rövid léte során erről az időszakról! (November 4-én voltunk ugyanis 3 évesek!) De lássuk az észlelőlistát:

Név	Névkód	Rajz/obj.	Szöv.	Fotó	Műszer
Gombás Lajos	GML	4/4	–	–	20 C
Kárpáti Ádám	KRP	9/10	–	–	10 T
Kasza Róbert	KRO	1/1	–	–	6,3 L
Lantos Zsolt	LBU	12/13	–	–	8 L
Moczik Csaba	MCK	10/10	–	–	20 C
Pálinkás Gábor	PLG	1/1	–	–	10 T
Pteancu Mircea	PMI	3/3	–	–	16 T
Rácz Gergely	RCG	1/1	–	–	20 C
Rózsa Ferenc	ROF	–	–	1	8 L
Szabó Gyula	SGY	8/8	–	–	20 T
Szabó Rita	SRB	1/1	–	–	11 T
Szabó Sándor	SZS	–	42	–	10x80 M
Szabó Zsolt	SZZ	2/2	–	–	20 C
Szalai Attila	SZA	6/6	–	–	20 C
Szauer Ágoston	SZU	–	–	6	2,8/135
Vácsonyi Gábor	VAG	1/1	–	–	11 T
Vincze Iván	VII	2/2	–	–	17 T
Dr. Zseli József	ZSJ	–	–	5	20 T
Összesen:		61 rajz	42 leírás	12 fotó	

Listánk késve érkezett megfigyeléseket is tartalmaz, így pl. befutottak a mo-
gyorósbányai észlelések is, néhány elkésett ágasvári munkával egyetemben! Az őszi
időszakból is sok be nem küldött észlelésről
tudunk, örömmel vennénk, ha ezek is eljut-
nának a Messier Klubhoz.

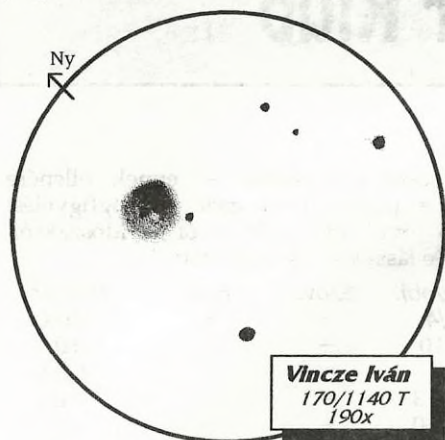

Most két objektumról mutatnánk be ész-
leléseket, hiszen ezekről több észlelő is kül-
dött megfigyeléseket. Elsőként egy gömb-
halmaz kerületi területekre, mégpedig az **M2**.

Szabó Rita, 11 T, 36x: Kb. 8' átmérőjű,
fényes objektum, pontos határát nem lehet megál-
lapítani. A közepé felé enyhe sűrűségugrás ta-
pasztható, nem egyenletesen sűrűsödik. EL-sal
mintha karok volnának kivehetőek benne; a hal-
maz grízecsnek tűnik.

Kárpáti Ádám, 10 T, 37x: Fényes, de kis-
mértű halmaz. Magja kompakt, élesen elkülönül

a perifériától, ami viszont fokozatosan ovoid a háttérbe. A halmaz ÉK-i része mintha fényesebbnek tűnne. Erősebb nagyítás sem mutatott többet.

Vincze Iván, 17 T, 46x: Fényes GH, már a keresőben is látszik, hogy nem csillagszerű. Háttározott magja van, kijelé lépcsőzetesen halványodik. **190x:** Grízés felszín, a bontás határán van, néha mintha csillagok is látszanának. Kissé tojásdad, a halónak a magtól É-ra eső része látszik. K-i peremén egy csillag található.

Lantos Zsolt, 8 L, 20x: Közepes fényességű fényfolt a LM-ben. **83x:** Arányosan befelé sűrűsödik. Bontás egyáltalán nincs, de ezzel a nagyítással még élvezhető.

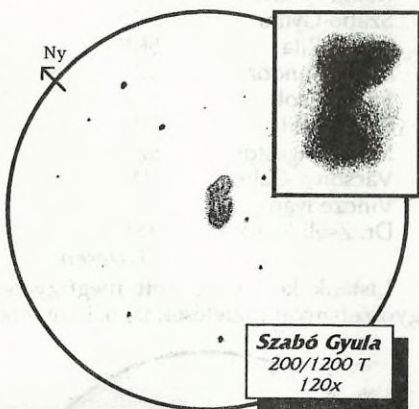
Ritka szépen összeillő észlelések!

A következő bemutatandó objektum a Perseus eléggé elhanyagolt planetárisa az M76. Most viszont több észlelést is kaptunk róla!

Szabó Gyula, 20 T, 120x: A PL DNy-i része jóval fényesebb az ÉK-inél, és tartalmaz egy egészen csillagszerű részt is. A fényesebb része 8-as alakú, ezt ellipszis alakban halvány perifériák övezik. A köd DK-i pereme szabályos futású, az ÉNy-i részén egy nagy „beharapás” látszik. Ennek a folytatásában az elliptikus ködösség is megszűnik.

Pteancu Mircea, 16 T, 73x: ...Ködös objektum, halvány, nincsen fényes magja vagy más része, nem látok központi csillagot. A perem diffúz, alakja szabálytalan és megnyúlt PA 15 irányban 1:0,7 arányban. A nagyobb átmérője mentén a köd fényesebb, hosszát 2,5-re becsültem. A kisebb átmérője 1,8. Közel a ködhöz K-re egy 10^m -s, Ny-ra pedig két 11^m -s csillag látszik. A déli része kis mértékben fényesebb. **194x:** ...a nagy turbulencia nem engedett új részleteket látni. Úgy sejtem, hogy jobb körülmények között ez az objektum többet fog mutatni magából!

Szabó Sándor, 10x80 M: Halvány, alig látszó ködfolt.

Klubbírek — röviden

Ekkora termésből bizony nehéz volt egy-két oldalon keresztmetszetet adnunk, így nem tudtuk bemutatni mindenkinek a munkáját — ez a feladat ismét a Messier Hírekre maradt! A 19-es számban a nyári észlelésekből válogattunk, a 20-as szám pedig az őszi anyag alapján készül majd!

Sok minden egyéb is elkezdődött a Messier Klub háza táján. Az észlelések számítógépesítése gőzerővel beindult: a rendszer megalkotásáért külön köszönet

illeti *Tóth Gábert* (ő az adatbevitelben is sokat segít!) — az anyag manuális rendezésében pedig *Józsa Sándor* nyújt segítséget!

Új észlelőlapokat is készítettünk, ezeket januárban szeretnénk rendszeresíteni. A legfontosabb változás rajta, hogy az átlátszóság helyett ezentúl a szabad szemes határmagnitúdót kérjük feltüntetni. Ez ugyanis sokkal jellemzőbb adat az égboltról, hiszen pl. az 5-ös átlátszóság az 5-ös egy erősen fényszennyezett környezetben is — mégsem látunk ugyanannyit távcsövünkkel!

Elkezdjük a Magyar Messier Album szerkesztési munkálatait is, reméljük, hogy az észlelőkedv megmarad 1995-ben is, és azokat a megfigyeléseket is fel tudjuk használni ehhez a könyvecskéhez!

Mindenkinek kívánunk tiszta, csillagfényes téli éjszakákat!

NAGY ZOLTÁN ANTAL

meteor csillagászati évkönyv 1995

Csillagászati adatok és táblázatok az 1995-ös évre, beszámoló a csillagászati intézmények tevékenységéről, cikkek a csillagászat aktuális kérdéseiről.

A tartalomból:

A csillagászat legújabb eredményei

Egy üstökös pusztulása

Barna törpecsillagok

mint gravitációs lencsék

A Hubble-állandó

Molekuláris rádiócsillagászat

A holdfedések előrejelzése

Az évkönyvet tagjaink illetményként kapják — amennyiben 1995-re meghosszabbítják tagságukat. Nem tagok az MCSE-től rendelhetik meg rózsaszín postautalványon 390 Ft befizetésével. Címünk: 1461 Budapest, Pf. 219.

Viszonteladókat keres a Magyar Csillagászati Egyesület az 1995-ös Meteor csillagászati évkönyv terjesztésére. Kérjük tagjainkat, hogy segítsék könyvünk eljuttatását legalább a megyeszékhelyek egy-egy könyvesboltjába. Klubok, szakkörök, iskolák számára — legalább 10 pl. rendelése esetén — 20% kedvezményt adunk.

Érdeklődni az MCSE címén lehet (1461 Budapest, Pf. 219.), ill. a 186-2313-as telefonszámon.